

Dødsulykker fritidsfartøy 2019

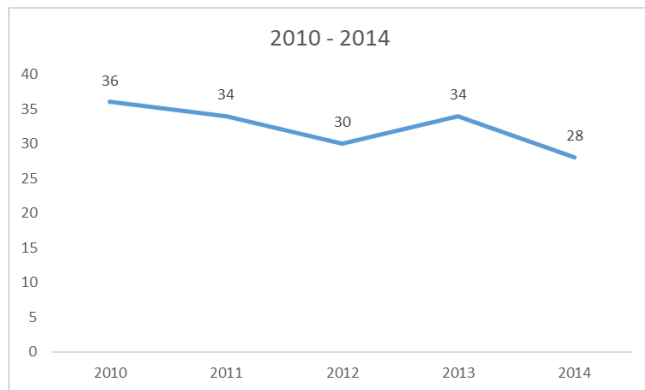
I 2019 registrerte Sjøfartsdirektoratet 28 omkomne på fritidsfartøy i norsk farvann, noe som er en oppgang på fire sammenlignet med 2018. Gjennomsnittlig antall omkomne den siste femårsperioden er ca. 29 per år.

Datafangst

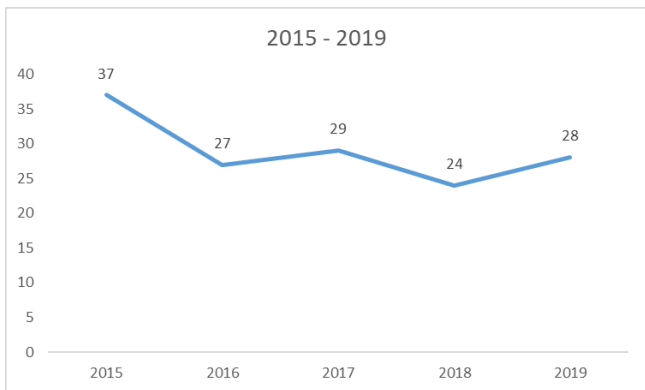
Sjøfartsdirektoratet registrerer dødsulykker på fritidsbåter i norsk farvann. Ulykkene plukkes i utgangspunktet opp gjennom automatiske mediesøk og datauttrekk fra hovedredningssentralen, og oversendes til politiet for kontroll og supplering. Etterregistreringen kan forekomme i takt med at Sjøfartsdirektoratet mottar ny informasjon som er relevant for en ulykke.

Utvikling

Siden Sjøfartsdirektoratet startet å registrere omkomne som følge av fritidsfartøyulykker i 2001, har det i snitt omkommet 32 personer hvert år. I 2019 omkom 28 personer som følge av fritidsfartøyulykker. I 2018 var det kun 24 som omkom noe som var et rekordlavt tall.

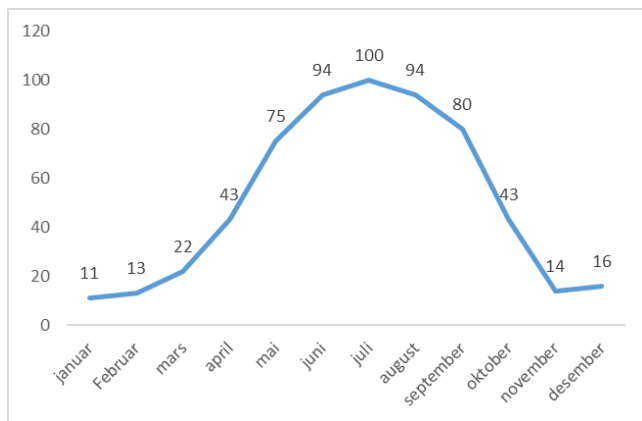
Figur 1: Utvikling i antall omkomne, 2010 - 2014

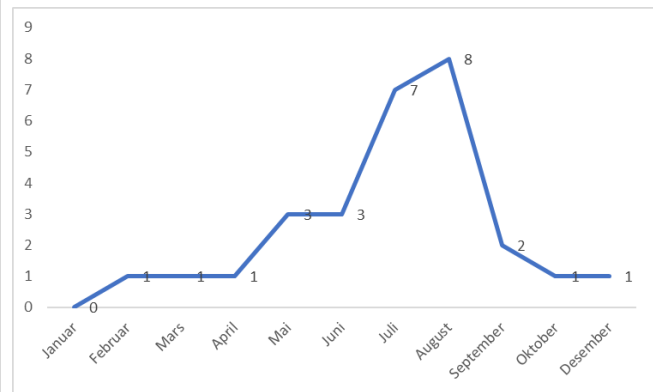
Figur 2: Utvikling i antall omkomne, 2015 - 2019

De fleste dødsfall skjer i sommermånedene når båten er mest i bruk. I 2019 var det flere som omkom i juli og august (14) enn i hele første halvår til sammen (10).

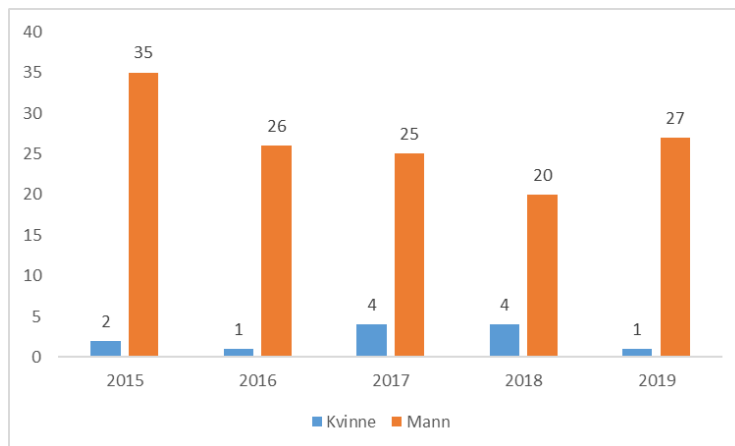
Figur 3: Fordelt på året, antall omkomne, 2001-2019

Figur 4: Fordelt på året, antall omkomne 2019

Hvem omkommer

Mellom 2015 og 2019 har 145 mennesker mistet livet i fritidsfartøyulykker. En gjentagende trend viser at 92 % av disse var menn, mens 8 % var kvinner. I 2019 var det 1 kvinne og 27 menn som omkom som følge av fritidsfartøyulykker.

Figur 5: Omkomne etter kjønn, 2015-2019

Gjennomsnittsalderen på de omkomne i 2019 var 52 år. Den eldste som omkom var 75 år, mens den yngste var 20 år. Av de i alt 28 omkomne var 82 % 40 år eller eldre.

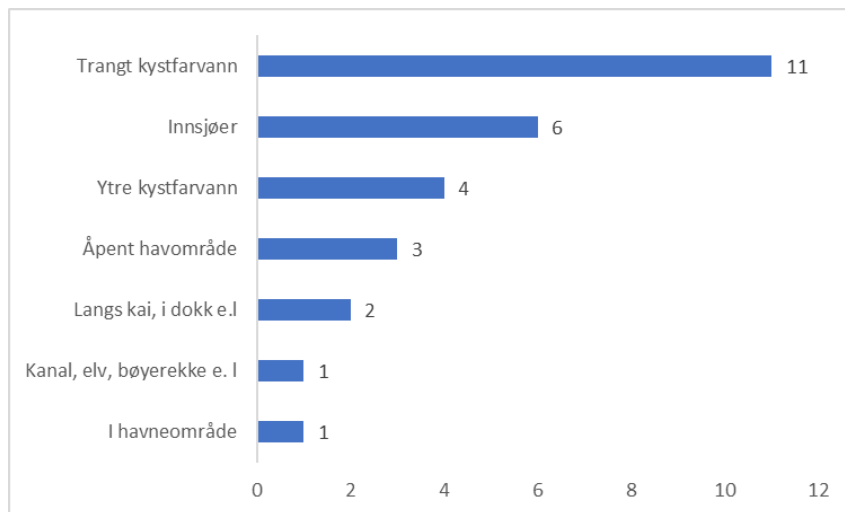
I likhet med tidligere år er majoriteten av de omkomne nordmenn. I løpet av de 3 siste årene er det en nedgang av omkomne av utenlandsk opprinnelse. Av de i alt 28 omkomne i 2019 var 24 nordmenn og 4 utlendinger. De 4 utenlandske kom fra Latvia, Marokko og Russland (2). I 2019 omkom 3 utenlandske personer under fiske. Det har i snitt omkommet 6 utenlandske personer hvert år i den siste 5-årsperioden. I 2019 lå vi altså under snittet, og betydelig lavere enn i 2018 da 9 utlendinger omkom.

Nasjonalitet (omkomne)	2015	2016	2017	2018	2019
Norsk	32	22	22	15	24
Utenlandsk	5	5	7	9	4
Prosentandel omkomne utenlandske	13,50 %	18,50 %	24,10 %	37,50 %	14,30 %

Figur 6: Omkomne etter nasjonalitet, 2015-2019

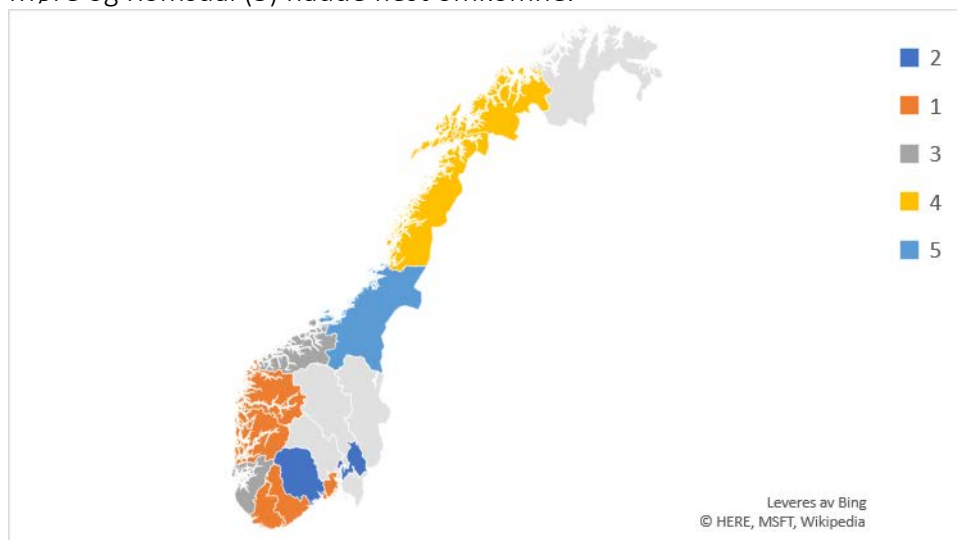
Hvor skjer ulykkene

Majoriteten av fjorårets dødsulykker skjedde i trangt kystfarvann, men i 2019 omkom hele 6 personer i fritidsbåtulykker i innsjøer.

Figur 7: Antall omkomne fordelt på farvann, 2019

Totalt 12 fylker har registrert omkomne i 2019. Trøndelag (5), Nordland (4), Troms (4), Rogaland (3) og Møre og Romsdal (3) hadde flest omkomne.

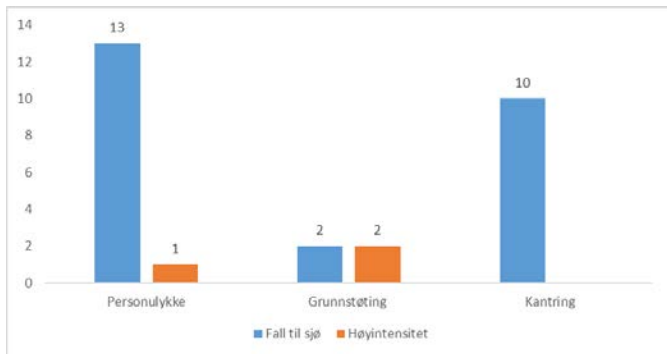

Figur 8: Antall omkomne fordelt på fylke, 2019

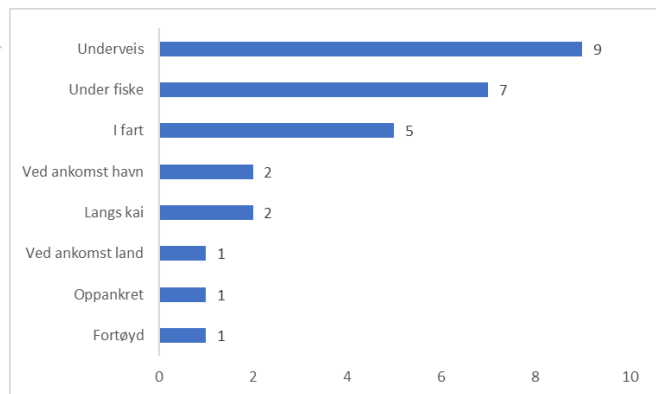
Hvordan skjer ulykkene

14 personer omkom som følge av rene personulykker hvor fartøyet ikke var skadet eller kantret. 10 personer omkom i ulykker hvor båten hadde kantret enten før eller etter at personen havnet i vannet. 4 omkom som følge av grunnstøting. Av kantringsulykkene skjedde 2 med kano og 1 med kajakk. For første gang er det også registrert 2 dødsulykker som følge av at gummibåter kantret.

Blant de 28 omkomne i 2019 har vi vurdert at 4 dødsfall skyldes grunnstøtinger, og at 24 dødsfall skyldes rene personulykker. Omkomne som ligger i kategori personulykke og kantring, dør som følge av fall til sjø. Når det gjelder grunnstøtinger omkom 2 som følge av støtskade ved høy fart og 1 ved drukning etter fall til sjø. Det er uvisst om den siste personen omkom som følge av drukning, forfrysning eller støtskade, da vi venter på tilbakemelding fra politiet.

Figur 9: Omkomne, fordelt på ulykkestype, 2019

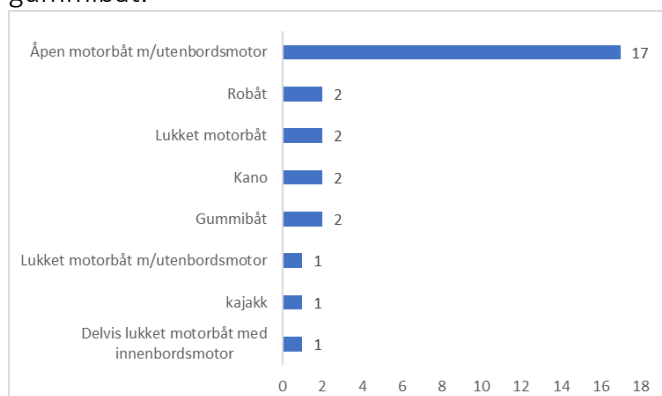
Figur 10: Omkomne, fordelt på fartøyets aktivitet, 2019

Fall over bord som følge av personulykke	
Båt gikk i ring	1
Fall over bord	1
Fiskekrok i garnet festet i personen	1
Fra båt til sjø	1
Fra land til båt	1
Rengjøring/rydding	1
Tau i propell	1
Til/fra båt	2
Til/fra kai Fra/fra båt	1
Traff en bølge	2
Ukjent	1
Under lek	1
Ut/opp anker	1
Grunnstøting	
Underveis	3
Fall over bord som følge av kantring	
Fisketurist hardt vær	2
Fisketurist havnet under båten	1
Fossestryk	1
Havnet under båten	1
Underveis	2
Ukjent	2
Vanninntrenging	1

Figur 11: Omkomne fordelt på aktivitet, 2019

Fartøytype

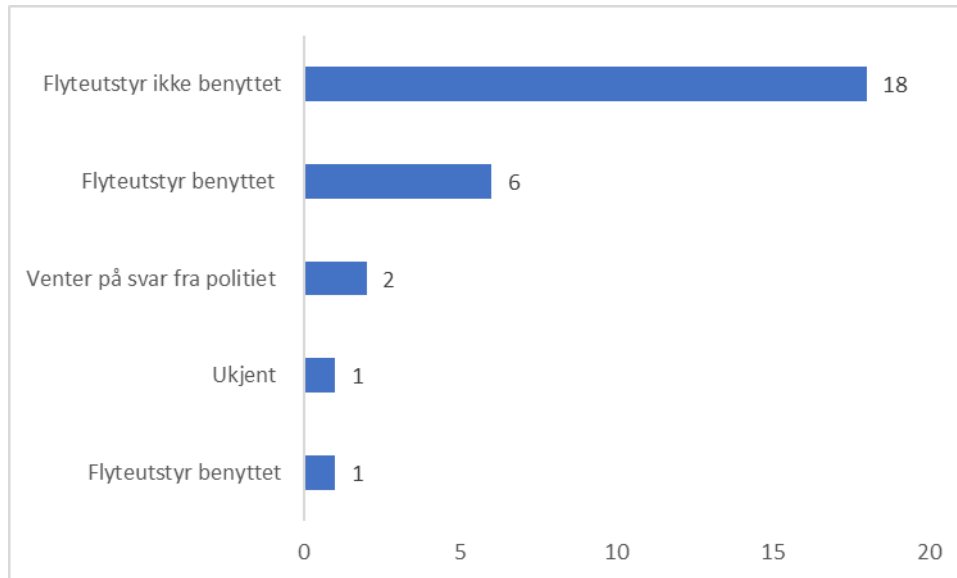
De aller fleste ulykkene skjer på åpne motorbåter (17). I 2 av ulykkene omkom personen ved bruk av gummibåt.

Figur 12: Omkomne fordelt på fartøytype, 2019

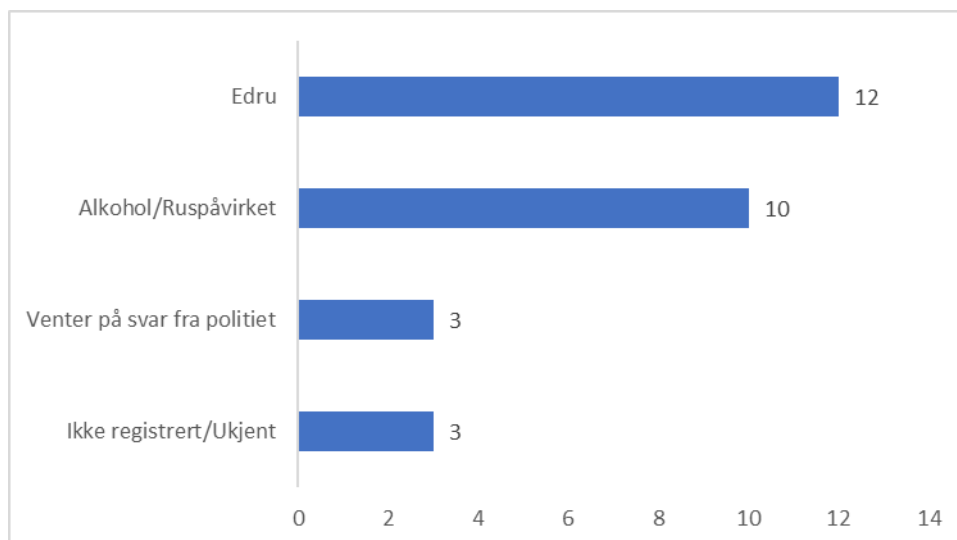
Bruk av flyteutstyr og alkoholpåvirkning

Sjøfartsdirektoratet har registrert 18 omkomne som ikke benyttet flytevest og 6 omkomne hvor flytevest ble benyttet. I 3 av tilfellene har det ikke vært av betydning hvorvidt avdøde har hatt på seg flyteutstyr eller ikke. Dette gjelder f.eks. i forbindelse med kollisjon/grunnstøting.

Figur 13: Omkomne fordelt på bruk av flytevest, 2019

I 2019 var 10 av de omkomne påvirket av alkohol eller rus da de omkom. Merk at alkoholstatus er knyttet til den avdøde, ikke føreren av fartøyet. 9 av de 10 personene som omkom førte også båten. Vi har registrert 1 ulykke der både fører og passasjer var påvirket. I det tilfellet var det passasjerens som omkom.

Figur 14: Omkomne fordelt på alkohol-/ruspåvirkning, 2019

Etterregistreringer og endringer kan forekomme i tråd med at Sjøfartsdirektoratet mottar informasjon fra politiet og andre kilder. Dette gjelder spesielt knyttet til status om flytevest og alkohol.